

На основу чл. ИВ. 4.а) и ИИ.4.) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине на сједници Представничког дома, одржаној 27. јуна 2003. године, и на сједници Дома народа, одржаној 30. јуна 2003. године, усвојила је

ОКВИРНИ ЗАКОН

О ОСНОВНОМ И СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

И - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се принципи предшколског, основног и средњег образовања и одгоја, образовања одраслих и оснивања и функционирања институција за пружање услуга у образовању у Босни и Херцеговини, као и допунска настава за дјецу држављана БиХ у иностранству.

Законом се регулира следеће:

И – Опште одредбе

1. сврха образовања,
2. општи циљеви образовања, природа и основна полазишта образовања и одгоја.

ИИ - Начела у образовању

1. право дјетета на образовање,
2. значај дјечијих права,
3. унапређење поштивања људских права,
4. слобода кретања.

ИИИ - Нивои образовања

ИВ - Права и обавезе и родитељи

В - Јавне и приватне школе

ВИ - Улога и обавезе школе

ВИИ - Аутономија школе

ВИИИ - Стандарди у образовању

ИХ - Тијела за успоставу стандарда у образовању

Х - Управљање у школама

1. органи управљања у школи/школски одбори,
2. директор школе,
3. вијеће родитеља,

4. вијећа ученика,
5. стручни органи школе.

ХИ - Праћење и надзор над провођењем овог закона

ХИИ - Заштита права

ХИИИ - Пријелазне и завршне одредбе

Органи власти надлежни за организовање образовног система у Брчко Дистрикту БиХ, Републици Српској, Федерацији БиХ и кантонима, у складу са уставом (у даљем тексту: надлежне образовне власти), установе које се према важећим законима у Босни и Херцеговини регистрирају за пружање услуга у области предшколског, основног и средњег образовања и образовања одраслих (у даљем тексту: школе), и друге стручне институције у области образовања, обавезни су примјењивати и поштивати принципе и норме утврђене овим законом и осигурати образовање под једнаким условима за све ученике.

Принципи и стандарди утврђени овим законом и на основу овог закона не могу се смањивати.

1. Сврха образовања

Члан 2.

Сврха образовања је да, кроз оптимални интелектуални, физички, морални и друштвени развој појединца, у складу с његовим могућностима и способностима, допринесе стварању друштва заснованог на владавини закона и поштивању људских права, те допринесе његовом економском развоју који ће осигурати најбољи животни стандард за све грађане.

2. Општи циљеви образовања

Члан 3.

Општи циљеви образовања произлазе из опћеприхваћених, универзалних вриједности демократског друштва, те властитих вриједносних система заснованих на специфичностима националне, историјске, културне и вјерске традиције народа и националних мањина које живе у Босни и Херцеговини.

Општи циљеви образовања су:

- а) омогућавање приступа знању као основи за разумијевање себе, другог и свијета у којем се живи;
- б) осигуравање оптималног развоја за сваку особу, укључујући и оне с посебним потребама, у складу с њиховим узрастом, могућностима и менталним и физичким способностима;
- ц) промоција поштивања људских права и основних слобода, и припрема сваке особе за живот у друштву које поштује принципе демократије и владавине закона;
- д) развијање свијести о припадности држави Босни и Херцеговини, властитом културном идентитету, језику и традицији, на начин примјерен цивилизацијским тековинама, упознајући и уважавајући друге и другачије, поштујући различитости и негујући међусобно разумијевање, толеранцију и солидарност међу свим људима, народима и заједницама у Босни и Херцеговини и свијету;
- е) осигурање једнаких могућности за образовање и могућност избора на свим нивоима образовања, без обзира на спол, расу, националну припадност, социјално и културно поријекло и статус, породични статус, вјероисповијест, психофизичке и друге личне особине;

- ф) постизање квалитетног образовања за грађане;
- г) постизање стандарда знања који се могу компарирати на међународном, односно европском нивоу, који осигуравају укључивање и наставак школовања у европском образовном систему;
- х) подстицање цјеложивотног учења;
- и) промоција економског развоја;
- ј) укључивање у процес европских интеграција.

ИИ - НАЧЕЛА У ОБРАЗОВАЊУ

1. Право дјетета на образовање

Члан 4.

Свако дијете има једнако право приступа и једнаке могућности учешћа у одговарајућем образовању, без дискриминације на било којој основи.

Једнак приступ и једнаке могућности подразумијевају осигурање једнаких услова и прилика за све, за почетак и наставак даљег образовања.

Одговарајуће образовање подразумијева образовање које у складу с утврђеним стандардима осигурава дјетету да на најбољи начин развије своје урођене и потенцијалне умне, физичке и моралне способности, на свим нивоима образовања.

2. Значај дјечијих права

Члан 5.

Права дјетета која се односе на образовање, исправна брига за добробит његовог физичког и менталног здравља и сигурности, у школама и на свим мјестима гдје се образује, имају првенство над свим другим правима.

У случају сукоба права, предност се даје оном праву, тумачењу или дјеловању, које ће највише користити интересу дјетета.

3. Унапређење поштивања људских права

Члан 6.

школа има одговорност да, у властитој и у средини у којој дјелује, допринесе стварању такве културе која поштује људска права и основне слободе свих грађана, како је то утемељено Уставом и осталим међународним документима из области људских права које је потписала Босна и Херцеговина.

Члан 7.

Језици конститутивних народа Босне и Херцеговине употребљавају се у свим школама, у складу са Уставом Босне и Херцеговине.

Сви ученици ће у школама изучавати писма која су у службеној употреби у Босни и Херцеговини.

Члан 8.

Језик и култура сваке значајније мањине која живи у Босни и Херцеговини поштиват ће се и уклапати у школу у највећој мјери у којој је то изводиво, у складу с Оквирном конвенцијом о заштити права националних мањина.

Члан 9.

школа ће унапређивати и штитити вјерске слободе, толеранцију и културу дијалога.

Имајући на уму различитост убјеђења/вјеровања у БиХ, ученици ће похађати часове вјеронауке само ако су у складу с њиховим убјеђењем или убјеђењима њихових родитеља.

школа не може предузимати било какве мјере и активности којима би се ограничавала слобода изражавања сопствених и упознавања других и другачијих вјерских увјерења.

Ученици који не желе похађати вјеронауку неће ни на који начин бити доведени у неповољан положај у односу на друге ученике.

Члан 10.

У наставним и другим активностима у школи се не могу употребљавати или излагати дидактички и други материјали, нити давати изјаве од стране наставника и другог школског особља, који би се оправдано могли сматрати увредљивим за језик, културу и религију ученика који припадају било којој националној, етничкој групи или религији.

У надлежности је ентитетских, кантоналних и образовних власти Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине оснивање органа који ће вршити надгледање у вези с повредама које могу настати у школама кршењем принципа наведеног у претходном ставу.

Органи и тијела из става 2. овог члана доносе обавезујуће одлуке и препоруке. Састав, начин рада и друга питања од значаја за рад ових тијела уређују се актом о њиховом оснивању.

4. Слобода кретања

Члан 11.

У процесу успоставе и организације обавезног образовног система и процеса у Босни и Херцеговини, надлежне образовне власти обавезне су осигурати услове за несметано и слободно кретање родитеља, ученика и наставника, у смислу поштивања њихових права на избор пребивалишта и запошљавање.

Члан 12.

Све јавне основне школе имају уписно подручје. Сви ученици у доби обавезног похађања наставе уписују се у школу у уписном подручју у којем су настањени.

Похађање одређене школе је обавезно, осим ако ученик не похађа приватну школу или је изузет од похађања школе као што је то предвиђено овим законом.

На захтјев родитеља дјетета, надлежно министарство може, у изнимним случајевима, дијете изузети од обавезе похађања одређене школе из овог члана, ако је то потребно да би се заштитила права дјетета и ако се нађе да је то најбоље у интересу дјетета.

Надлежно министарство може издати смјернице за одлучивање по захтјевима из претходног става, имајући у виду да су смјернице у складу с принципима и правима утврђеним овим законом.

Ученици по завршетку основног образовања имају право конкурirati за пријем у било коју средњу школу у Босни и Херцеговини. Упис у ове школе засниват ће се на условима једнакоправног натјечања.

школе су дужне осигурати сву могућу помоћ родитељима и ученицима и, у складу с важећом регулативом, осигурати неопходне услове за остваривање ових права, нарочито када се ради о избјеглицама, расељеним особама или повратницима.

Члан 13.

Свједочанства и дипломе о завршеном образовању, стечене по важећем наставном плану и програму и издате од верифицираних образовних установа, имају једнак статус на цијелој територији Босне и Херцеговине.

Вријеме образовања у одговарајућем образовном програму, које није окончано додјелом свједочанства или дипломе, признаје се, без условљавања, за даљи наставак и завршетак образовања у том истом програму на цијелој територији Босне и Херцеговине.

Ученику који прелази из једног образовног програма у други, у оквиру исте струке, вријеме образовања у претходном образовном програму признаје се за даљи наставак образовања на цијелој територији Босне и Херцеговине, у складу с наставним планом и програмом и другим условима утврђеним важећим прописима.

Ученик се уписује у наредни разред, а школа је дужна да му омогући полагање евентуалне разлике предмета најкасније до 15. априла текуће године.

Члан 14.

Јавне исправе о образовним и професионалним квалификацијама наставника имају једнаку важност у Босни и Херцеговини.

Стечене квалификације наставника признају се у складу с утврђеним стучним и професионалним стандардима за извођење наставе на појединим нивоима образовања.

ИИИ - НИВОИ ОБРАЗОВАЊА

Члан 15.

Предшколско образовање установљава се као дио укупне бриге друштва за побољшање квалитета живљења и развоја дјете у раном дјетињству.

Предшколско образовање чини саставни дио образовног система.

Предшколско образовање регулират ће се законима ентитета, кантона и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, у складу с принципима и стандардима дефинираним овим законом.

Члан 16.

Основно образовање обавезно је за сву дјецу.

Обавезно образовање почиње у календарској години у којој дијете до 1. априла навршава шест година живота и траје без прекида током периода који не може бити краћи од осам година.

Надлежне образовне власти и школе у Босни и Херцеговини обавезне су, најкасније до јуна 2004. године, створити све потребне услове за нормално отпочињање основне школе у трајању од девет година.

Надлежне образовне власти, на иницијативу или уз сагласност родитеља и уз консултације с другим стручним и надлежним институцијама, могу дозволити једну годину ранијег или одгођеног почетка обавезног образовања, уколико је то у најбољем интересу дјетета.

Обавезно образовање је бесплатно. Бесплатно основно образовање осигурава се свој дјечи.

Дијете у смислу овог закона је свака особа до навршене осамнаесте године живота.

Члан 17.

Средњошколско образовање је свима доступно, у складу с постигнутим успјехом у основној школи, личним интересом и способностима.

Средњошколско образовање у јавним установама је бесплатно у складу са законом.

Члан 18.

Током периода обавезног образовања, надлежни органи власти предузимају све неопходне мјере како би ученицима осигурали услове за слободан приступ и учешће у образовању, нарочито у погледу осигурања приступа бесплатним учбеницима, приручницима и другом дидактичком материјалу.

Члан 19.

Дјеца и млади с посебним образовним потребама стичу образовање у редовним школама и према програмима прилагођеним њиховим индивидуалним потребама. Индивидуални програм, прилагођен њиховим могућностима и способностима, израдит ће се за сваког ученика, уз обавезно одређивање дефектолошког и логопедског статуса.

Дјеца и млади са озбиљним сметњама и потешкоћама у развоју могу се дјелимично или у цјелини образовати у специјалним одгојно-образовним установама, у случајевима кад је немогуће пружити одговарајуће образовање у редовним школама.

Категорије, поступак идентификације, планирање и начин рада, профил, обука и професионални развој стручног кадра за рад с дјецом и младима с посебним потребама и друга питања, ближе се уређују прописима ентитета, кантона и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, у складу с принципима и стандардима утврђеним овим законом.

Члан 20.

Образовање одраслих организира се у одређеним предметима, те за њихов професионални и лични развој. Образовање одраслих укључује професионалну обуку, доквалификације, преквалификације и друге активности које осигуравају цјеложивотно учење.

Образовање одраслих детаљније ће бити регулирано законима ентитета, кантона и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, у складу с принципима и стандардима дефинираним овим законом.

Члан 21.

Ради стицања нових знања, усавршавања и професионалног развоја, наставни кадар, педагози, психолози, дефектолози, логопеди и директори школа обухваћени су обавезним програмима обуке, усавршавања и провјере.

Такве програме установит ће образовне власти у ентитету, кантонима и Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине, у складу с принципима и стандардима дефинираним овим законом.

ИВ - ПРАВА И ОБАВЕЗЕ РОДИТЕЉА

Члан 22.

Родитељи, старатељи и усвојоци (у даљем тексту: родитељи) основни су васпитачи своје дјеце.

Права и обавезе, која проистичу из те улоге, родитељи остварују у складу с овим законом и осталим важећим прописима.

Члан 23.

Родитељи имају право и обавезу старати се о образовању своје дјеце.

Право је родитеља да, у складу с њиховим увјерењима о томе шта је у најбољем интересу њихове дјеце, колико је то доступно, одаберу врсту образовања коју ће њихова дјеца стицати, под условом да је таквим избором остварено право дјетета на одговарајуће образовање.

Члан 24.

У остваривању својих права, родитељи не могу ограничити права своје дјеце да имају приступ и уживају корист од образовања примјереног њиховом узрасту и способностима.

Члан 25.

Своје право на избор образовања дјеце родитељи не могу остваривати на начин којим се промовирају предрасуде на расној, сполној, националној, језичкој, вјерској и свакој другој основи, као и на начин противан овом закону.

Члан 26.

Родитељи имају право одабрати да своју дјецу образују у јавној или приватној школи.

Приватне школе, у погледу услова и процедура, осигуравају једнаке могућности за упис свим кандидатима.

Надлежне образовне власти обавезне су осигурати механизме контроле рада и педагошког праћења и процјене образовних стандарда који се примјењују у приватној школи како би се осигурало да дијете добије одговарајуће образовање.

Члан 27.

Родитељи су обавезни својој дјечи осигурати редовно похађање школе током периода обавезног школовања. У случају немара и неодговорног односа према овој обавези, родитељи подлијежу санкцијама у складу са законом.

Родитељи, такођер, имају право и обавезу, према приликама и својим могућностима, подстицати даље образовање своје дјеце.

Члан 28.

Право и обавеза родитеља је редовно информирање, консултирање и праћење образовног напретка своје дјеце, као и право да прате и вреднују рад директора, наставника и другог школског особља, те квалитет рада школе у цјелини.

Родитељи имају право и обавезу, у интересу своје дјеце и путем својих представника у школским органима и тијелима и путем својих асоцијација, на свим нивоима одлучивања, учествовати у одлучивању о питањима од значаја за рад школе и функционирање образовног система уопће.

В - ЈАВНЕ И ПРИВАТНЕ ШКОЛЕ

Члан 29.

Јавне и приватне школе обављају дјелатност редовног образовања у складу с прописаним плановима и програмима образовних власти.

Јавне школе оснивају надлежни органи власти, у складу с принципима и стандардима утврђеним овим законом и осталим условима и критеријима утврђеним прописима у области образовања.

Члан 30.

Приватну школу могу основати домаће и стране физичке и правне особе, у складу с принципима и стандардима утврђеним овим законом и осталим условима и критеријима утврђеним у прописима у области образовања.

Члан 31.

Приватна школа може почети с радом по добивању сагласности надлежних образовних власти за примјену одговарајућег плана и програма, када, у складу с важећим прописима, осигура и друге стандарде и услове који гарантирају да ће ученици добити одговарајуће образовање, његу и сигурност, у складу са специфичностима датих приватних школа у које спадају и вјерске школе.

Само међународне приватне школе могу имати наставне планове и програме који у потпуности не покривају заједничко језгро наставних планова и програма.

Члан 32.

Приватна школа не може се основати у сврху промовирања расних, националних, вјерских, сполних и других предрасуда, нити своје функције смије вршити на начин противан закону, односно на начин којим се наведене предрасуде промовирају.

Члан 33.

С циљем организирања допунске наставе из групе тзв. "националних предмета" за ученике основних и средњих школа - држављане БиХ у иностранству, надлежна министарства БиХ иницираће потписивање посебних споразума са свим државама у којима за БиХ постоји такав интерес.

Финансијска средства за трошкове наставног особља, уколико из домицилних прописа не произилази да падају на терет земаља пријема, планираће се у буџету институција БиХ.

Наставни план и програм за предмете допунске наставе, на основу заједничких језгри из члана 42. овог закона, утврђује посебна комисија коју именује Вијеће министара, у сарадњи с Агенцијом за наставне планове и програме.

ВИ - УЛОГА И ОБАВЕЗЕ ШКОЛЕ

Члан 34.

У школи се подучавају ученици и редовно се прати и врши процјена њиховог образовног напретка, како би се осигурало потребно образовање које одговара њиховим потребама и могућностима.

школа своју улогу и обавезе остварује у окружењу које развија мотивацију за стицање знања, које поштује и подржава индивидуалност сваког ученика, као и његов културни и национални идентитет, језик и вјероисповијест, које је сигурно и у којем не постоји било какав облик застрашивања, злостављања, физичког кажњавања, вријеђања, понижавања или деградирања или штете по здравље, укључујући и штету изазвану пушењем или употребом других опојних и законом забрањених средстава.

Члан 35.

школа не смије вршити дискриминацију у приступу дјецe образовању или њиховом учешћу у образовном процесу, на основу расе, боје, пола, језика, религије, политичког или другог мишљења, националног или социјалног поријекла, на основу тога што су дјецa с посебним потребама, или на било којој другој основи.

У смислу става 1. овог члана, надлежни органи власти и институције, заједно са школама, посебно су одговорни за осигурање функционалног смјештаја и пратеће инфраструктуре за несметан приступ и учешће у образовном процесу дјеци с посебним потребама, младима и одраслима.

Члан 36.

школа промовира једнаке шансе за све своје ученике, наставнике и остале запосленике, уважавајући и промовирајући истовремено и право на различитости међу њима. У том циљу надлежне образовне власти и школа утврђују и проводе властите програме који подржавају и његују различите културе, језике и вјероисповијести својих ученика и запосленика.

Члан 37.

школа промовира и развија стално и динамично партнерство школе, родитеља и средине у којој живе, у свим питањима од значаја за остваривање функције школе и интереса и потреба ученика.

школа, родитељи, дјецa и локална средина нарочито промовирају и проводе програме заједничког и организираног дјеловања и сарадње у борби против злостављања и злоупотребе дјецe и младих, борби против дроге, алкохолизма и других токсикоманија, пушења и малољетничке деликвенције, те свих других појава које угрожавају здравље и живот ученика.

Члан 38.

Питања функција и активности школе, њене организације, начина рада и кућног реда у школи ближе се уређују опћим актима школе, у складу с важећим прописима, израђеним уз консултације са ученицима, родитељима и наставницима.

Члан 39.

Рад школе је јаван.

Надзор над радом школе остварује се у складу с важећим прописима.

ВИИ - АУТОНОМИЈА ШКОЛЕ

Члан 40.

У школама је забрањено дјеловање политичких странака и њихових подмладака.

Члан 41.

школа ужива одговарајући степен аутономије, у складу с важећим прописима, а нарочито у погледу запошљавања наставног, стручног и другог кадра, те слободе рада наставника.

школа поштује слободу наставника да изводе наставу на начин који сматрају одговарајућим, при чему школа мора водити рачуна о стандардима и одрживости постојећих и примјени нових облика и метода у наставном процесу.

школа пружа наставницима оптималну подршку при остваривању професионалних стандарда у извођењу наставе.

ВИИИ - СТАНДАРДИ У ОБРАЗОВАЊУ

Члан 42.

У свим јавним и приватним школама у Босни и Херцеговини успоставит ће се и примјењивати заједничко језгро наставних планова и програма.

Члан 43.

Заједничко језгро наставних планова и програма састоји се од наставних планова и програма са што је могуће широм заједничком језгром за све предмете основног и опћег средњег образовања.

Заједничко језгро наставних планова и програма израђује посебано *ad hoc* привремено тијело. Чланове овог тијела именују министри образовања ентитета, кантона и Брчко Дистрикта БиХ, а једног члана именује министар цивилних послова.

На приједлог привременог тијела из претходног става, споразум о заједничком језгру наставних планова и програма усвајају и потписују министри образовања ентитета, министри образовања свих кантона из Федерације Босне и Херцеговине, те представник Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Заједничко језгро наставних програма и планова ће:

- а) осигурати да се кроз васпитно-образовни процес развија позитиван однос и осјећај припадности држави Босни и Херцеговини;
- б) гарантирати и осигурати квалитетно образовање за сву дјецу и достизање задовољавајућег стандарда знања, вјештина и способности;
- ц) осигурати досљедност квалитета стандарда образовања у свим школама и на свим нивоима образовања;
- д) осигурати задовољавајућу усклађеност наставних планова и програма, као и њихову прилагодљивост, у складу са специфичним потребама школе и локалне заједнице;
- е) осигурати примјену наставних планова и програма који одговарају развојним потребама дјеце на коју се односе, те њиховом узрасту и посебним интересима са акцентом на промоцију здравог начина живота као највећег интереса ученика, родитеља, наставног особља и друштва;
- ф) осигурати слободу кретања и једнак приступ образовању;
- г) гарантирати економичност и ефикасност у финансирању и раду школе.

Члан 44.

Велика већина педагошких активности у школи састојат ће се од предмета и наставних програма и планова предвиђених заједничким језграма наставних програма и планова.

У оквиру заједничког језгра наставних програма и планова, јавне и приватне школе имају слободу креирања и реализације наставних садржаја по свом избору, у складу са чл. 3., 7., 8., 10., 34., 36. и чланом 41. овог закона.

Члан 45.

Надлежне образовне власти утврђују и остале стандарде и нормативе у образовању, у погледу:

- а) простора, опреме и наставних средстава у школама,

- б) времена за школске и наставне активности,
- ц) уџбеника и другог дидактичког материјала,
- д) образовног процеса,
- е) образовних и професионалних компетенција наставника,
- ф) оцјењивања ученика,
- г) норматива о обиму рада (наставна норма и радна норма за све упослене у школи), норматива о условима рада (број ученика у разреду и васпитној групи у наставним и ваннаставним активностима).

Стандардима и нормативима у образовању осигурава се досљедна и ефикасна примјена заједничких језгара наставних програма и планова у свим школама у Босни и Херцеговини.

ИХ - ТИЈЕЛА ЗА УСПОСТАВУ СТАНДАРДА У ОБРАЗОВАЊУ

Члан 46.

Тијела за успоставу стандарда у образовању у Босни и Херцеговини су: Агенција за стандарде и оцјењивање у образовању основана међуентитетским споразумом 2000. године, Агенција за наставне програме и планове, постојеће стручне установе ентитета и кантона, Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, као и друга стална и повремена стручна тијела.

Члан 47.

Агенција за стандарде и оцјењивање установљује стандарде успјеха ученика и оцјењивања постигнутих резултата; проводи истраживања у циљу оцјењивања развоја и објављује резултате истраживања; даје савјете надлежним образовним властима у питањима прописаних стандарда и њихове примјене; установљује и води механизме извјештавања о стању у школама на територији Босне и Херцеговине; успоставља контакте с тијелима која имају сличне функције у другим земљама, са циљем да прописани стандарди не буду испод нивоа стандарда који се примјењују у тим земљама; пружа помоћ при признавању домаћих свједочанстава и диплома у другим земљама; проводи друге активности у вези с примјеном стандарда.

Члан 48.

Агенција за наставне планове и програме је независно стручно тијело задужено за имплементацију заједничког језгра наставних планова и програма на свим нивоима образовања, које третира овај закон.

Заједничко језгро наставних програма и планова објављује се у свим службеним гласилима у Босни и Херцеговини.

Агенција за наставне планове и програме одговорна је за имплементацију, праћење, евалуацију, усавршавање и развој заједничког језгра за наставне програме и планове, у складу са стандардима утврђеним овим законом и стандардима у државама обухваћеним европским интеграцијама.

Агенција за наставне планове и програме радит ће у сарадњи с Агенцијом за стандарде и оцјењивање.

Члан 49.

Споразумом између влада ентитета, кантона и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине регулират ће се питања организације, надлежности, начина рада, финансирања, сједишта и друга питања у вези с радом тијела основаних у складу са чланом 45. овог закона.

X - УПРАВЉАЊЕ ОБРАЗОВНИМ СИСТЕМОМ У ШКОЛАМА

Члан 50.

Законима у области образовања и другим прописима ентитета, кантона и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине детаљније се уређују питања оснивања, организирања и надлежности органа, тијела и процедура за управљање образовним системом.

Законима из става 1. овог члана уређују се надлежности и одговорности за управљање образовним системом, посебно у погледу: финансирања образовања, односа школе и образовних власти, односа образовних власти и школа према друштвеној заједници, партнерства свих субјеката у образовању, школског менаџмента и свих других питања од значаја за ефикасно управљање образовним системом.

1. школски органи и тијела

Члан 51.

Свака школа има школски одбор.

школски одбор одговоран је за утврђивање и провођење политике школе, генерално руковођење радом школе и ефикасно кориштење кадровских и материјалних ресурса.

Чланови школског одбора бирају се из реда особља школе, оснивача школе, локалне заједнице и родитеља, у складу са законом прописаном процедуром, а по принципу равноправне заступљености представника наведених структура.

Састав управног школског одбора мора одражавати националну структуру ученика и родитеља, школског особља и локалне заједнице, онако како она у датом тренутку изгледа у принципу према попису становништва у БиХ 1991. године.

Вршење дужности члана школског одбора је добровољно и без накнаде.

2. Директор школе

Члан 52.

Директора јавне школе именује школски одбор, по процедури која се ближе уређује законима ентитета, кантона, Брчко Дистрикта БиХ и опћим актима школе.

Директор је одговоран за свакодневно руковођење школом и за вођење педагошких активности школе.

3. Вијеће родитеља

Члан 53.

Родитељи ученика имају право, а школа обавезу, помоћи родитељима да оснују вијеће родитеља, чије чланове бирају родитељи ученика.

Начин и процедура оснивања и рада вијећа родитеља утврђује се опћим актима школе.

Вијеће родитеља:

- а) промовира интересе школе у заједници на чијем подручју се школа налази,
- б) представља ставове родитеља ученика школском одбору,

- ц) подстиче ангажман родитеља у раду школе,
- д) информира школски одбор о својим ставовима када оцијени да је то потребно, или по захтјеву школског одбора, о сваком питању које се односи на рад и управљање школом,
- е) учествује у изради и реализацији одговарајућих пројеката којима се потиче и унапређује образовни рад у школи и
- ф) кандидује и бира представнике родитеља у школски одбор.

4. Вијеће ученика

Члан 54.

Узимајући у обзир доб ученика који похађају школу, школа им помаже да оснују вијеће ученика, чија је функција да:

- а) промовира интересе школе у заједници на чијој локацији се школа налази,
- б) представља ставове ученика школском одбору школе,
- ц) подстиче ангажман ученика у раду школе и
- д) информира школски одбор о својим ставовима кад оцијени да је то потребно, или по захтјеву школског одбора, о сваком питању које се односи на рад и управљање школом.

Начин и процедура оснивања и рада вијећа ученика утврђује се опћим актима школе.

5. Стручни органи школе

Члан 55.

школа има стручне органе: наставничко вијеће, одјељенско вијеће и стручни актив.

Овлаштења, састав и начин рада стручних органа школе ближе се уређују законима из области образовања на нивоу ентитета, кантона, Брчко Дистрикта БиХ и опћим актима школе.

ХИ - ПРАЈЕЊЕ И НАДЗОР НАД ПРОВОЂЕЊЕМ ОВОГ ЗАКОНА

Члан 56.

Надзор над примјеном овог закона вршит ће Министарство цивилних послова Босне и Херцеговине.

Надлежне образовне власти одговорне су за провођење као и за праћење и надзор овог закона, свака у оквиру своје надлежности.

ХИИ - ЗАШТИТА ПРАВА

Члан 57.

Пријаве за кршење принципа дефинираних овим законом могу се поднијети надлежној образовној институцији или инспекцији надлежној за подручје образовања, која ће путем рјешења утврдити оправданост таквог кршења и наложити његово отклањање.

Ако рјешење не буде донесено у року од 30 дана од датума подношења пријаве, или ако странка не буде задовољна рјешењем, она може поднијети притужбу надлежном министарству, које је обавезно притужбу ријешити у року од 30 дана.

Незадовољна странка може покренути поступак пред надлежним судом.

Члан 58.

Против особе која се понаша супротно овом закону дисциплински поступак може покренути школа, надлежна инспекција или ресорно министарство.

У случају сумње да је извршено кривично дјело, школа, надлежна инспекција или ресорно министарство обавијестит ће одговарајући орган кривичног гоњења.

ХИИИ - ПРИЈЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 59.

Министарство цивилних послова Босне и Херцеговине предузет ће кораке ка закључивању споразума из члана 48., одмах након ступања на снагу овог закона.

Поступак закључивања споразума проводи се најкасније у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона.

Сви закони у ентитетима, кантонима и Брчко Дистрикту БиХ, као и други одговарајући прописи из области образовања ускладит ће се с одредбама овог закона, најкасније у року од шест мјесеци по ступању на снагу овог закона.

Како би се постигао одговарајући квалитет образовања и стандарда знања, те њихове упоредивости на домаћем и међународном плану, надлежне образовне власти дужне су осигурати да се до почетка 2003./2004. године настава у свим школама у Босни и Херцеговини реализира на основу заједничких језгара наставних планова и програма како је то утврђено овим законом.

До доношења посебног закона, принципи утврђени овим законом примјењиват ће се и на школе средњег усмјереног образовања.

Члан 60.

Ако у роковима утврђеним овим законом не буде испуњена било која прописана обавеза, Вијеће министара Босне и Херцеговине донијет ће обавезујуће привремене мјере.

Привремене мјере примјењиват ће се до испуњења обавеза прописаних овим законом.

Члан 61.

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

ПСБиХ број 59/03
30. јуна 2003. године
Сарајево

Председавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине БиХ
Шефик Џаферовић, с. р.

Председавајући
Дома народа
Парламентарне скупштине БиХ
Велимир Јукић, с. р.